

EDUSKUNNAN VASTAUS 10/2001 vp

Hallituksen esitys laiksi rehulain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi rehulain muuttamisesta (HE 4/2001 vp).

Valiokuntakäsittely

Maa- ja metsätalousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (MmVM 2/2001 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa lain valtakunnallisia, alueellisia sekä tila- ja tuotantosuuntakohtaisia vaikutuksia ottaen erityisesti huomioon maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnössä esitetyt näkökohdat ja että maa- ja metsätalousvaliokunnalle toimitetaan vuosittain valtiopäivien avajaisiin mennessä selvitys seurannan havainnoista ja suoritettua toimenpiteistä.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

rehulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 5 päivänä kesäkuuta 1998 annetun rehulain (396/1998) 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 14 kohta, 13 §, 14 §:n 1 momentti, 15 §:n 1 momentti, 16—18, 25, 27 § ja 41 §:n 1 momentin 4 kohta sekä *lisätään* 30 §:ään uusi 5 momentti, 31 §:ään uusi 6 momentti sekä lakiin uusi 36 a § seuraavasti:

2 §

Sovelletamisala

Tätä lakia sovelletaan rehuvalmisteiden valmistukseen liikkeeseen laskemista varten, kuljetukseen, varastointiin, liikkeeseen laskemiseen, käyttöön, maahantuontiin ja maastavientiin sekä Suomen kautta tullaamatta kuljetettaviin rehuvalmisteisiin. Tämä laki koskee soveltuvin osin myös rehuvalmisteiden valmistusta omaan käyt-

töön sekä rehuvalmisteiden käyttöä ja varastointia maatilalla ja muissa eläintuotantoyksiköissä.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

14) *omavalvonnalla* rehuvalmistetta valmistavassa laitoksessa toimivan sekä rehuvalmistetta kuljettavan ja varastoivan toiminnanharjoittajan omaa valvontajärjestelmää, jonka tarkoituksena on varmistaa, että liikkeeseen laskettava tai maatilalla tai muussa eläintuotantoyksikössä omaan käyttöön valmistettu rehuvalmiste täyttää sille asetetut vaatimukset.

13 §

Tilapäiset rajoitukset

Jos on perusteltua syytä olettaa, että rehuvalmiste voi aiheuttaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle, maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan tilapäisesti kieltää sen valmistus liikkeeseen laskemista varten, liikkeeseen laskeminen, käyttö rehuvalmisteiden valmistukseen tai eläinten ruokintaan sekä maahantuonti tai rajoittaa niitä ja määrätä kiellettyt rehuvalmisteet poistettaviksi markkinoilta sekä maatilojen ja muiden eläintuotantoyksiköiden varastoista.

14 §

Ilmoitusvelvollisuus

Rehuvalmisteiden valmistusta liikkeeseen laskemista varten, liikkeeseen laskemista, kuljetusta, varastointia tai maahantuontia harjoittavan toiminnanharjoittajan on tehtävä valvontaviranomaiselle kirjallinen ilmoitus toiminnastaan ja sen muutoksista. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä ilmoitusvelvollisuuden sisällöstä ja ilmoitusmenettelystä.

15 §

Tiedoston pitämisvelvollisuus

Toiminnanharjoittajan, joka valmistaa, laskee liikkeeseen, kuljettaa, varastoi tai tuo maa-

han rehuvalmisteita, on pidettävä toiminnastaan tiedostoa, josta tarvittaessa voidaan selvittää valvontaa varten tarpeelliset tiedot. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä tiedoston sisällöstä ja järjestämisestä.

16 §

Toiminnan järjestäminen

Toiminnanharjoittaja on velvollinen järjestämään toimintansa niin, että rehuvalmisteille tässä laissa ja sen nojalla asetetut vaatimukset täyttyvät. Toiminnanharjoittaja on velvollinen erottamaan rehuvalmisteiden valmistuksen eri tuotantolaitoksiin tai tuotantolinjoille ja ryhtymään rehuvalmisteiden kuljetusta, käyttöä ja varastointia koskeviin toimenpiteisiin sen mukaan kuin eläinlääkintää ja rehualan toiminnan harjoittamista koskevat Euroopan yhteisön säännökset edellyttävät.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rehuvalmisteiden valmistuksesta, kuljetuksesta, varastoinnista ja käytöstä sen mukaan kuin 1 momentissa tarkoitettujen säännösten täytäntöönpano edellyttää.

Toiminnanharjoittaja on velvollinen järjestämään toimintansa omavalvonnan. Omavalvontajärjestelmässä on tunnistettava ja luetteloitava erityisesti hygieenisen laadun kannalta rehuvalmisteiden valmistuksen, käsittelyn, kuljetuksen ja varastoinnin kriittiset kohdat sekä järjestettävä niiden säännöllinen valvonta. Toiminnanharjoittajan omavalvonta voidaan järjestää myös valvontaviranomaisen hyväksymänä omavalvontana.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, miten rehuvalmisteita valmistavan, kuljettavan, varastoivan ja liikkeeseen laskevan toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa omavalvonta.

17 §

Toiminnanharjoittajan hyväksyminen

Toiminnanharjoittajan on ennen toiminnan aloittamista haettava toiminnalleen valvontaviranomaisen hyväksyminen, jos tarkoituksena on:

1) valmistaa liikkeeseen laskemista varten, laskea liikkeeseen tai käyttää rehuvalmisteiden valmistukseen liikkeeseen laskemista varten maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettyjä rehun lisäaineita ja näistä valmistettuja tuotteita;

2) valmistaa liikkeeseen laskemista varten tai laskea liikkeeseen erityisiä rehuaineita;

3) valmistaa liikkeeseen laskemista varten rehuja sekoittamalla niihin sallittua enemmän haitallisia aineita, tuotteita tai eliöitä sisältäviä rehuaineita;

4) valmistaa liikkeeseen laskemista varten tai laskea liikkeeseen lääkerehuja;

5) valmistaa omaa käyttöä varten rehuvalmisteita, joissa on 1 kohdassa tarkoitettuja lisäaineita tai niistä valmistettuja tuotteita tai 3 kohdassa tarkoitettuja rehuaineita; tai

6) käyttää kalajauhoa, luista erotettua dikalsiumfosfaattia tai hydrolysoituja proteiineja rehuvalmisteiden valmistamiseen liikkeeseen laskemista varten.

Hyväksymisen edellytyksenä on, että toimitoille, tuotantolaitteistolle, henkilöstölle, tuotannolle, kuljetuksille, varastoinnille ja dokumentaatiolle asetettavat terveys- tai ympäristövaaran ehkäisemiseksi ja tuotteiden laadun varmentamiseksi tarpeelliset vähimmäisvaatimukset täyttyvät.

Lisäksi hyväksymisen edellytyksenä on, että toiminnanharjoittaja on järjestänyt toimintansa laadun varmentamisen valvontaviranomaisen hyväksymänä omavalvontana.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä hyväksymisen edellytyksistä, hyväksymistä koskevassa hakemuksessa ilmoitettavista tiedoista ja hakemusmenettelystä sen mukaan kuin eläinlääkintää, rehuvalmisteita ja rehualan toiminnan harjoittamista koskevat Euroopan yhteisön säännökset edellyttävät.

18 §

Toiminnanharjoittajan rekisteröiminen

Toiminnanharjoittajan on ennen toiminnan aloittamista haettava rekisteröintiä valvontaviranomaiselta, jos tarkoituksena on valmistaa liikkeeseen laskemista varten, laskea liikkeeseen, käyttää rehuvalmisteiden valmistukseen liikkeeseen laskemista varten tai valmistaa omaa käyttöä varten rehuvalmisteita, joissa on maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettyjä rehujen lisäaineita ja näistä valmistettuja tuotteita.

Rekisteröinnin edellytyksenä on, että toimitiloille, tuotantolaitteistolle, henkilöstölle, tuotannolle, kuljetuksille, varastoinnille ja dokumentaatiolle asetettavat terveys- tai ympäristövaaran ehkäisemiseksi ja tuotteiden laadun varmentamiseksi tarpeelliset vähimmäisvaatimukset täyttyvät.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä rekisteröinnin edellytyksistä, rekisteröintihakemuksessa ilmoitettavista tiedoista ja hakemusmenettelystä sen mukaan kuin eläinlääkintää, rehuvalmisteita ja rehualan toiminnan harjoittamista koskevat Euroopan yhteisön säännökset edellyttävät.

25 §

Valtuutetut tarkastajat ja näytteenottajat

Kasvintuotannon tarkastuskeskus käyttää valvontatehtävissä apunaan tehtävään kirjallisesti valtuuttamiaan tarkastajia ja näytteenottajia. Valtuutetut tarkastajat ja näytteenottajat toimivat virkavastuulla. Valtuutetun tarkastajan ja näytteenottajan esteellisyys on sovelletaan, mitä hallintomenettelylain (598/1982) 10 §:ssä säädetään.

Jos valtuutettu tarkastaja tai näytteenottaja on estynyt suorittamasta tehtävänsä, kasvintuotannon tarkastuskeskus voi määrätä jonkun muun tilapäisesti suorittamaan hänen tehtäviään. Tilapäisesti määrättyyn henkilöön sovelletaan, mitä valtuutetusta tarkastajasta ja näytteenottajasta säädetään.

Valtuutetun tarkastajan ja näytteenottajan on tarkastusta tai näytteenottoa suorittaessaan kiinnitettävä huomiota siihen, että toiminnanharjoittaja voi esittää hänelle omat näkemyksensä äidinkielellään suomeksi, ruotsiksi tai saameksi. Jos toiminnanharjoittaja ei osaa kielilain (148/1922) mukaan käytettävää kieltä, tarkastajan tai näytteenottajan on huolehdittava siitä, että tarkastus tai näytteenotto toimitetaan huolehtimalla hallintomenettelylain 22 §:n mukaisesti tarvittavasta tulkitsemisesta tai kääntämisestä.

27 §

Tarkastus- ja tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisilla sekä valtuutetuilla tarkastajilla ja näytteenottajilla on oikeus valvontaa varten tehdä tässä laissa mainittuja toimenpiteitä, päästä paikkoihin, joissa rehuvalmisteita ja niitä koskevia asiakirjoja käsitellään, käytetään tai säilytetään, tarkastaa kuljetusvälineitä, toiminnanharjoittajan kirjanpitoa ja 15 §:ssä tarkoitettua tiedostoa sekä ottaa makсутta tarpeellisia näytteitä rehuvalmisteista. Kotirauhan piirissä tarkastus tai näytteenotto saadaan toimittaa vain, jos on perusteltua syytä epäillä jonkun syyllistyneen tämän lain 41 §:n 1 momentin 1—4 tai 7 kohdassa rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn.

Euroopan yhteisön säännöksissä tarkoitetuilla komission tarkastajilla ja komission nimeämällä Euroopan unionin jäsenvaltioiden asiantuntijoilla on oikeus yhteistyössä valvontaviranomaisen kanssa osallistua 1 momentissa tarkoitettuihin tarkastuksiin.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä näytteiden ottamisesta ja tutkimisesta sekä muusta tarkastus- ja valvontamenettelystä.

Valvontaviranomaisilla sekä valtuutetuilla tarkastajilla ja näytteenottajilla on oikeus saada tässä laissa tarkoitettua tarkastusta ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjat toiminnanharjoittajalta.

30 §

Liikkeeseen laskettujen ja Euroopan unionista tuotavien rehuvalmisteiden valvonta

Eläinperäisten rehuvalmisteiden liikkeeseen laskemiseen ja tuontiin muusta Euroopan unionin jäsenvaltiosta sovelletaan lisäksi, mitä eläintautilaissa (55/1980) tai sen nojalla säädetään.

31 §

Maahantuonti- ja maastavientivalvonta

Eläinperäisten rehuvalmisteiden maahantuontiin ja maastavientiin sovelletaan lisäksi, mitä eläintautilaissa ja eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetussa laissa (1192/1996) tai niiden nojalla säädetään.

36 a §

Hyväksytyn omavalvonnan peruuttaminen tai tarkistaminen

Valvontaviranomaisen tulee peruuttaa 16 §:n 3 momentissa tarkoitettu omavalvonnan hyväksyminen, jos toiminnassa ilmenee hyväksymisen kannalta vakavia puutteita tai poikkeamia, joita ei kohtuulliseksi katsottavassa määräajassa saada korjatuksi.

41 §

Rangaistussäännös

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

4) laiminlyö noudattaa 16 §:ssä tai sen nojalla säädettyjä rehuvalmisteiden valmistusta, kul-

5